

1

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ НАН УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної установи
«Інститут всесвітньої історії
НАН України»
член-кореспондент НАН України,
доктор історичних наук, професор

А.І. Кудряченко

«15» травня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
аспірантури ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

Ухвалено Вченою радою
ДУ «Інститут всесвітньої історії
НАН України»
(протокол № 3 від 15 травня 2025 р.)

1. Загальні положення

Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників аспірантури ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» (далі – Положення) визначає мету, завдання, форми, види, обсяг (тривалість), періодичність, особливості організації планування, проведення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (далі – НПП) аспірантури ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» (далі – Інститут), процедуру зарахування, визнання окремих видів діяльності, їх результатів як підвищення кваліфікації НПП Інституту.

Положення розроблено відповідно до Законів України [«Про освіту»](#), [«Про вищу освіту»](#), «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (зі змінами), Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 04.12.2020 № 1504, Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610 та інших нормативно-правових актів.

1. Мета і завдання підвищення кваліфікації

1.1. Метою підвищення кваліфікації НПП Інституту є їхній професійний розвиток відповідно до державної політики в галузі освіти та забезпечення якості освіти; вдосконалення та/або набуття якісно нових професійних і особистісних компетентностей завдяки безперервному навчанню та саморозвитку.

1.2. Підвищення кваліфікації НПП є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти Інституту.

1.3. Основні завдання підвищення кваліфікації:

- стимулювання НПП до самовдосконалення і самореалізації у професійній діяльності;
- розширення можливостей для професійного та особистісного розвитку НПП Інституту;

- удосконалення НПП раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань;

- розвиток фахової, дидактичної, дослідницької, лідерської, цифрової та інших компетентностей НПП Інституту;

- набуття НПП досвіду виконання додаткових завдань, обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади.

1.4. Суб'єктом підвищення кваліфікації може бути Інститут або інший заклад вищої освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа – підприємець, що провадить освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації НПП.

1.5. Суб'єкт підвищення кваліфікації може організувати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем роботи НПП Інституту, за іншим місцем (місцями) та/або дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою.

1.6. НПП Інституту можуть підвищувати кваліфікацію в різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

1.7. НПП Інституту зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

1.8. НПП Інституту підвищують свою кваліфікацію не рідше одного разу на п'ять років.

1.9. НПП Інституту можуть підвищувати кваліфікацію в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом).

1.10. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації НПП Інституту встановлюється в годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС; один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою.

1.11. Загальний обсяг підвищення кваліфікації НПП Інституту не може бути меншим ніж 180 годин на п'ять років.

1.12. Директор, його заступники, завідувачі відділів, які вперше призначені на відповідну посаду і є викладачами на ОНП, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи

обсягом не меншим ніж 1 кредит ЄКТС.

1.13 Результати підвищення кваліфікації враховуються під час обрання на посаду за конкурсом на призначення НПП та враховуються в щорічному рейтинговому оцінюванні професійної діяльності НПП.

2. Форми та види підвищення кваліфікації

2.1. Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), на робочому місці, на виробництві тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

2.2. Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах, конференціях тощо;

- стажування.

2.3. Окремі види діяльності НПП Інституту (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, інформальна освіта (самоосвіта), здобуття наукового ступеня) можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно до Розділу 4 цього Положення.

2.4. Зміст підвищення кваліфікації спрямований на формування та удосконалення професійних компетентностей, визначених професійним стандартом на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти».

2.5. Система підвищення кваліфікації НПП Інституту складається з обов'язкової та варіативної частин.

2.6. Обов'язкова частина спрямована на розвиток ключових компетентностей НПП: фахової, дидактичної, дослідницької, лідерської, цифрової. Реалізація обов'язкової частини забезпечується через проходження фахового (стажування), дидактичного, дослідницького, лідерського, цифрового модулів.

2.7. Варіативна частина передбачає удосконалення та/або набуття інших компетентностей.

2.8. Організацію з підготовки програм підвищення кваліфікації, відкритість і доступність інформації про них забезпечує Вчений секретар Інституту через їх

оприлюднення на офіційному вебсайті Інституту.

2.9. НПП інших закладів освіти можуть підвищувати свою кваліфікацію через навчання за програмами Інституту на підставі укладених договорів.

3. Планування і проведення підвищення кваліфікації НПП Інституту

3.1. Для НПП Інституту виконання обов'язкової частини системи підвищення кваліфікації забезпечується через проходження ними фахового (стажування), дидактичного, дослідницького, лідерського, цифрового модулів.

3.2. Обов'язкова частина підвищення кваліфікації НПП Університету (Фаховий модуль (стажування), дидактичний, дослідницький, лідерський, цифровий модулі).

3.2.1. Стажування НПП Інституту може здійснюватись у суб'єктів підвищення кваліфікації (закладах вищої освіти, наукових установах) на підставі договору про співробітництво між Інститутом та суб'єктом підвищення кваліфікації, у якому підвищення кваліфікації НПП визначено як один із напрямів співпраці.

3.2.2. Підвищення кваліфікації НПП Інституту за фаховим модулем (стажування) здійснюється згідно з Планом підвищення кваліфікації НПП за фаховим модулем (стажування), який укладається на навчальний рік і затверджується Вченою радою Інституту, як правило, у листопаді.

3.2.3. Завідувачі відділів на підставі рішень, ухвалених на засіданні відділів, надають, як правило, у жовтні, Вченому секретарю Інституту списки НПП для включення їх до Плану підвищення кваліфікації за фаховим модулем (стажування). На підставі цих подань Вчений секретар Інституту формує План підвищення кваліфікації за фаховим модулем (стажування) на навчальний рік та подає на затвердження Вченою радою Інституту.

3.2.4. На підставі затвердженого Плану підвищення кваліфікації за фаховим модулем (стажування) НПП не пізніше ніж за два тижні до початку стажування готує такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту з клопотанням надати дозвіл для проходження фахового модуля (стажування) із зазначенням суб'єкта підвищення кваліфікації та терміну проходження стажування;

- витяг із протоколу засідання відділу із зазначенням суб'єкта підвищення кваліфікації та терміну проходження стажування.

3.2.5. Вчений секретар Інституту на підставі поданих документів готує лист-клопотання на ім'я керівника суб'єкта підвищення кваліфікації та направлення на підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічного працівника.

3.2.6. Стажування (фаховий модуль) здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації.

3.2.7. Індивідуальна програма стажування повинна містити інформацію про її обсяг (тривалість) та очікувані результати навчання, може містити також іншу інформацію, що стосується проходження стажування НПП.

3.2.8. Один день стажування оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

3.2.9. Термін та обсяг у годинах (кредитах ЄКТС) фахового модуля (стажування) визначає відділ, але він не може бути менший ніж 30 календарних днів.

3.2.10. Звітування про результати проходження фахового модуля (стажування) відбувається на засіданні відповідного відділу Інституту, який ухвалює рішення про затвердження або відхилення звіту про проходження підвищення кваліфікації за фаховим модулем (стажування).

3.2.11. У разі затвердження звіту НПП протягом 15 календарних днів подає оригінали підтверджувальних документів (сертифікат, свідоцтво, довідка, посвідчення тощо) та індивідуальну програму стажування Вченому секретарю Інституту.

3.2.12. У разі відхилення звіту завідувач відділу повинен у триденний термін після ухвалення такого рішення повідомити про це директора Інституту та визначити термін повторного проходження фахового модуля (стажування).

3.2.13. НПП Інституту мають право:

- на проходження фахового модуля (стажування) поза Планом підвищення кваліфікації за фаховим модулем (стажування) на навчальний рік згідно з цим Положенням за умови подання таких документів:

- заяви на ім'я директора Інституту з клопотанням надати дозвіл для

проходження фахового модуля (стажування) із зазначенням суб'єкта підвищення кваліфікації та терміну проходження стажування;

- витягу із протоколу засідання відділу із зазначенням суб'єкта підвищення кваліфікації та терміну проходження стажування до Вченого секретаря Інституту;

3.3. Варіативна частина системи підвищення кваліфікації Університету.

3.3.1. НПП Університету мають право здійснювати удосконалення та/або набуття інших компетентностей у межах варіативної частини системи підвищення кваліфікації, організованої різними суб'єктами підвищення кваліфікації.

3.3.2. Документи про підвищення кваліфікації, які будуть визнані та зараховані відповідно до Розділу 4 цього Положення, оприлюднюються на офіційному сайті Інституту.

4. Процедура визнання та зарахування результатів підвищення кваліфікації

4.1. Результати підвищення кваліфікації за програмами, реалізованими в Інституті, й відповідні документи не потребують окремого визнання і зараховуються на підставі наказів Університету.

4.2. Результати підвищення кваліфікації і відповідні документи, отримані в суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження. Підвищення кваліфікації у таких суб'єктів може бути зараховано НПП Інституту як проходження обов'язкової (дидактичного, дослідницького, лідерського, цифрового модулів) або варіативної частини системи підвищення кваліфікації Інституту.

4.3. У документі про підвищення кваліфікації повинно бути зазначено:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації науково-педагогічним працівникам (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців);

- тема (напрямок, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах та/або кредитах ЄКТС;

- прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) особи, яка підвищила кваліфікацію;

- опис досягнутих результатів навчання;

- дата видачі та обліковий запис документа;

- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали (ініціал імені) особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

4.4. Зарахування результатів підвищення кваліфікації та відповідних документів, отриманих у суб'єктів підвищення кваліфікації – партнерів Інституту (закладів вищої освіти, наукових установ), як проходження обов'язкової (дидактичного, дослідницького, лідерського, цифрового модулів) чи варіативної частини системи підвищення кваліфікації Інституту здійснюється Вченим секретарем Інституту і передається до відділу кадрів Інституту та оприлюднюється на офіційному сайті Інституту. Для цього особа, що пройшла підвищення кваліфікації, подає до Вченого секретаря Інституту:

- документ про підвищення кваліфікації;

- програму підвищення кваліфікації.

4.5. У разі відсутності документа про підвищення кваліфікації НПП подає документ про участь у програмі академічної мобільності, а у разі відсутності програми підвищення кваліфікації – програму академічної мобільності чи звіт про участь у цій програмі.

4.6. Обсяг підвищення кваліфікації через участь НПП у програмі академічної мобільності зараховується у межах визнаних результатів, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік. Для забезпечення мінімального обсягу підвищення кваліфікації протягом п'яти років, участь у програмі академічної мобільності вимагає поєднання з іншими видами підвищення кваліфікації НПП.

4.7. Один тиждень наукового стажування НПП зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

4.8. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом здобуття наукового ступеня

зараховується відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми в годинах та/або кредитах ЄКТС за винятком визнаних (зарахованих) результатів навчання з попередньо здобутих рівнів освіти;

5. Порядок визнання та зарахування результатів підвищення кваліфікації

5.1. Для визнання та зарахування результатів підвищення кваліфікації (окрім результатів неформальної та інформальної освіти/самоосвіти) вченою радою Інституту науково-педагогічний працівник подає голові вченої ради:

- заяву про визнання, зарахування результатів підвищення кваліфікації;
- документ про підвищення кваліфікації/документ про здобуття (наукового ступеня) тощо;
- програму підвищення кваліфікації.

5.2. Вчена рада Інституту на підставі поданих документів та виступу НПП (за потреби) ухвалює рішення про визнання / невизнання та зарахування/ незарахування результатів підвищення кваліфікації.

5.3. У разі визнання результатів підвищення кваліфікації НПП надається витяг із протоколу засідання Вченої ради Інституту.

У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації Вчена рада Інституту надає рекомендації НПП щодо повторного підвищення кваліфікації.

5.4. Результати неформальної освіти (участь в онлайн-курсах, тренінгах, семінарах, конференціях, симпозіумах, літніх та зимових школах, майстер-класах, спеціалізованих програмах для інтенсивного навчання тощо) можуть бути визнані та зараховані НПП, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне звання, як підвищення кваліфікації за обов'язковою частиною. Для цього НПП подає голові вченої ради:

- заяву про визнання та зарахування результатів неформальної освіти;
- документ, що підтверджує здобуття неформальної освіти (сертифікат, програму заходу із зазначенням прізвища заявника як учасника заходу);
- за відсутності такого документу – звіт про участь у заході з неформальної освіти.

5.6. Вчена рада Інституту на підставі поданих документів та виступу НПП ухвалює рішення про визнання / невизнання та зарахування / незарахування результатів неформальної освіти до обов'язкової частини системи підвищення кваліфікації Інституту.

5.7. Результати інформальної освіти (самоосвіти) можуть бути визнані та зараховані НПП, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне звання, як підвищення кваліфікації за варіативною частиною. Для цього НПП подає голові вченої ради:

- заяву про визнання та зарахування результатів інформальної освіти (самоосвіти);
- звіт про результати інформальної освіти (самоосвіти).

5.8. Вчена рада Інституту на підставі поданих документів та виступу НПП ухвалює рішення про визнання / невизнання та зарахування / незарахування результатів інформальної освіти (самоосвіти) до варіативної частини системи підвищення кваліфікації Інституту.

5.9. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

6. Фінансування підвищення кваліфікації

6.1. Джерелами фінансування підвищення кваліфікації НПП Інституту є кошти фізичних та/або юридичних осіб, власні надходження Інституту, інші джерела, не заборонені законодавством.

6.2. У разі підвищення кваліфікації НПП за рахунок коштів, затверджених у кошторисі Інституту на підвищення кваліфікації, укладення договору між Інститутом та суб'єктом підвищення кваліфікації із зазначенням джерела фінансування підвищення кваліфікації є обов'язковим.

6.3. Фінансування підвищення кваліфікації за рахунок коштів, передбачених у кошторисі Інституту, в обсязі, встановленому законодавством, і відповідно до плану підвищення кваліфікації здійснюється НПП, які працюють в Університеті за основним місцем роботи.

6.4. Самостійне фінансування підвищення кваліфікації здійснюється:

- НПП, які працюють в Університеті за основним місцем роботи і проходять підвищення кваліфікації поза Планом підвищення кваліфікації;

- іншими особами, які працюють в Університеті на посадах НПП за суміщенням або сумісництвом.

6.5. На час підвищення кваліфікації НПП Інституту відповідно до затвердженого Плану з відривом від виробництва (освітнього процесу) в обсязі, визначеному законодавством, за НПП зберігається місце роботи (посада) зі збереженням середньої заробітної плати.

6.6. Витрати, пов'язані з підвищенням кваліфікації, відшкодовуються в порядку, визначеному законодавством.

6.7. Факт підвищення кваліфікації НПП підтверджується актом про надання послуги з підвищення кваліфікації, який складається в установленому законодавством порядку, підписується заступником директора з наукової роботи та суб'єктом підвищення кваліфікації. Такий акт є підставою для оплати послуг суб'єкта підвищення кваліфікації згідно з укладеним договором щодо підвищення кваліфікації.